

BOLJA GENERACIJA

NINA SKORIN-KAPOV

Znanstvenica na velikim valovima

Rasla je u Americi, studirala na zagrebačkom FER-u, usavršavala se u Parizu. Bavila se slobodnim penjanjem, a sada surfa po oceanima. Njezin koncept planiranja optičkih mreža predstavljen je u Kini, a primijenjen u Švedskoj

PIŠE: BORIS VLAŠIĆ • FOTOGRAFIJE: BORIS KOVAČEV/CROPIX

Znanstvena karijera nije nužno samo život zagubljen u knjigama i laboratorijima, već - govori to primjer docentice Nine Skorin-Kapov - dinamično kombiniranje vrijednih otkrića i avanturističkih igara s prirodom. Dodatno, Skorin-Kapov je, zahvaljujući prvenstveno svom odnosu prema znanosti, ambicioznosti, osvojila poziciju da može gotovo izabrati instituciju s kojom želi raditi. Vjerojatno bi nakon samo letimičnog čitanja njenog CV-a mnogi uložili novac u ideje koje će tek smisliti.

Znanstvenu karijeru odlučila je bazirati na FER-u, ali se jednako tako može reći da radi i u Švedskoj, Španjolskoj, Grčkoj i Francuskoj. Zato je podatak o Zagrebu kao mjestu gdje živi malo bitan, iako ne i slučajan dio biografije Nine Skorin-Kapov, plavokose docentice koja, osim što se uz ostalo bavi optimizacijom optičkih mreža i sličnim temama koje su, iskreno, vrlo nepoznate netehničkim tipovima, surfa egzotičnim morima s jakim vjetrovima kao nadomešetak za slobodno penjanje, čime se donedavno bavila. Ona

je zapravo centar znanstvenog mikrokozmosa koji dokazuje kako je danas nebitno s kojega mjesta se stvara kada su rezultati primjenjivi na raznim mjestima svijeta. Usto potvrđuje da znanje stvara novac pa su tako, primjerice, temeljem njezine ideje i koncepta sigurnosnog planiranja optičkih mreža od fizičkih napada dva švedska sveučilišta, KTH i Linköping, te kompanija NetInsight prošle godine predložili projekt sigurnosti optičkih mreža, za što je švedska vlada dala budžet od 520 tisuća eura. Prije toga, tijekom poslijedoktorskog studija pozvana je na École Nationale Supérieure des Télécommunications u Pariz na usavršavanje vrijedno 20 tisuća eura. Njezina karijera, jednostavno rečeno, vrijedi, a to se čak može izraziti i noveem.

Kada je spomenula da se među ostalim bavi metodom zaštite i sigurnosti optičkih mreža, prvo mi je palo na pamet da će svaki njen projekt vrlo rado financirati kompanije koje svoje sustave prodaju raznim vladama kako bi se zaštitile od provala u kompjutorske sustave. Samo se nasmijala, rekavši da je problem s optičkim mrežama u nji-

Ukratko: Život na vrhu znanosti

START

S tri godine s roditeljima znanstvenicima seli prvo u Kanadu, a kasnije u SAD

PREOKRET

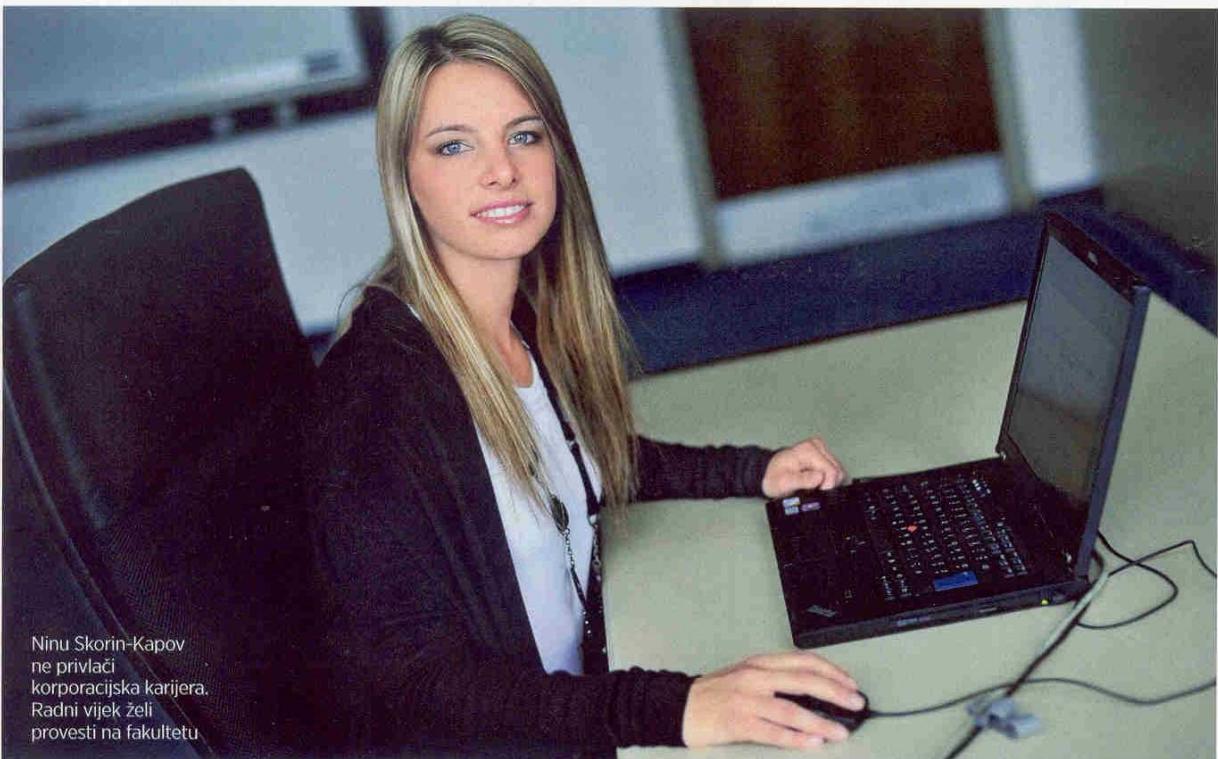
Sa 16 godina vraća se u Zagreb i nastavlja školovanje na FER-u. Doktorira u 25. godini

BUDUĆNOST

Fakultet. Bilo gdje, samo da je dobar i dobro povezan s drugim znanstvenim središtema

A professional portrait of Nine Skorin-Kapov. She is a young woman with long, straight blonde hair, blue eyes, and a warm smile. She is wearing a dark blazer over a white top. Her hands are resting on the back of a black leather chair. The background is a plain, light-colored wall.

Karijera 30-godišnje
znanstvenice Nine
Skorin-Kapov
dokazuje da je danas
nebitno s kojeg se
mjesta stvara

hovoj nedostatnoj fizičkoj zaštiti pa se na mrežu mogu ubaciti uređaji koji degradiraju signal. "Mi to pokušavamo anticipirati i organizirati mrežu kako bismo minimalizirali opasnost od fizičkih napada, koji nisu toliko česti. Puno se više napada odvija na drugim mjestima", govorи.

Pozabavivši se tim problemom, Skorin-Kapov je osmisnila koncept planiranja optičkih mreža, što je i prezentirala na predavanju u Šangaju. Na temelju njenih ideja započet je dvogodišnji projekt SAFE (A security Planning Framework for Optical Networks) koji je finansirao UKF fond. Šangaj inače održava veliki skup Asia Communications and Photonics Conference and Exhibition, na kojem se pojavljuje oko 700 posjetitelja i 150 kompanija, a samo je prošle godine, kada je Skorin-Kapov bila pozvana da tamo održi predavanje, bilo čak 500 radova iz 29 zemalja. Zaključiti da je impresivno i prestižno biti predstav-

ljen na takvom skupu vlastitim predavanjem nije teško, kao što je lako zaključiti da je za tridesetogodišnju znanstvenicu to sjajna promocija.

"Danas je stvarno nebitno odakle se radi kada se internetom može biti prisutan na konferencijama, saznati sve, dobiti i poslati informacije, tako da više stvarno nije pitanje odluke imati karijeru, i biti prisutan u svijetu, a živjeti u Zagrebu", kaže docentica Skorin-Kapov. No, ne vidi svoju budućnost u industriji gdje bi vjerojatno zarađivala puno više no što može na sveučilištu. Novac joj očito nije pokretač. "Sasvim mi prirodno izgleda perspektiva na fakultetu i tu bih mogla provesti sav radni vijek. Tu je velika kreativnost, ljudi su spremni unijeti velik dio sebe u projekte, a na kraju, baviš se onime što te zanima", kaže Skorin-Kapov, koja uskoro odlazi u Švedsku gdje će, osim predavanja koja mora održati, dogovarati i nove projekte.

Rođena u Zagrebu u obitelji matematičara, Nina je u dobi od tri godine preselila u Kanadu gdje su njeni roditelji odlučili nastaviti svoje znanstvene karijere. Nakon Kanade, obitelj s dvije djevojčice seli u New York, a kada su se na godinu dana vratili u Hrvatsku, 16-godišnja Nina i njena starija sestra Lea odlučuju ostati i ovdje završiti školovanje. Roditelji su se vratili u SAD gdje rade kao profesori. Majka Jadranka predaje na Stony Brook University, a otac Darko je profesor na Adelphi University na Long Islandu. Nina i Lea su pak obje na FER-u. Da, neobično i zanimljivo da su dvije sestre odlučile napustiti školovanje i život u SAD-u da bi bile u Zagrebu koji im je bio, realno, nepoznat grad u nepoznatoj zemlji s kojom su bile povezane porijeklom i životom u najmlađoj dobi, i da su pritom izbrale isti fakultet na kojem su ostale kako bi izgradile karijere. No začuđenost je samo površna reakcija.

Pokrenula je ugovore za Erasmus razmjene između FER-a i ENST-a u Parizu, sveučilišta UPCT u Cartageni i KTH u Stockholmu: "To je odlično iskustvo za mlade ljude."

"Nije to bila tako neobična odluka, barem iz moje pozicije", govori 30-godišnja docentica o razlozima zbog kojih je, umjesto na Long Islandu, ostala u Zagrebu. "Sestra je upisala FER, a ja sam bila u trećem srednje i da sam ostala završiti srednju školu u SAD-u vrlo bih brzo bila u istoj situaciji, morala bih odlučiti gdje će otici studirati. Dakle, samo sam godinu ranije donijela tu odluku, a studirati u Zagrebu nije mi se činio pogrešnim izborom. Sestra je upisala fakultet i mogle smo, živeći s bakom, bez problema nastaviti školovanje ovdje."

Na Long Islandu je išla u javnu školu i, uspoređujući s hrvatskim sustavom, ne može ne spomenuti kako se u Hrvatskoj zapravo jako malo radi s mladim ljudima. "Gotovo svaki tjedan smo pisali radnje koje su usporedive s maturalnim radnjama ovdje. Tamo se uistinu radi, ljudi još u srednjoj školi nauče kako se izražavati, kako koncipirati izlaganje i predstaviti temu kojom se bave", govori smijući se čudnim satnicama srednje škole koju je pohađala u Americi, gdje nastava počinje, primjerice, u 7 sati i 23 minute ujutro. Dodatno, Skorin-Kapov je bila u, kako kaže, malo neobičnoj javnoj školi gdje su postojali razni nivoi za iste predmete, tako da su učenici mogli kombinirati, kao na faksu, i više saznavati o predmetima koji su ih interesirali. Ono što je neusporedivo bolje u Hrvatskoj jest socijalni život.

"Bili smo po klubovima i ispijali nevjerojatne količine kava jer, jednostavno, tamo mlađi od 21 godine ne piju", govori kako bi pokazala razlike u načinima zabave. Dok priča o tinejdžerstvu u klubovima, priznaje kako je mali pierce na uhu ostatak vezan uz punk. "Osim toga, u Americi se stalno

seliš, zbog obrazovanja, pa onda zbog posla, i ustvari imaš samo frendove na daljinu jer se svi u nekom trenutku razidete pa se okupljate svakih nekoliko godina", govori i opisuje kako je prije nekoliko godina uspjela dovući nekoliko svojih frendica na ljetovanje u Hrvatsku.

U školu je krenula s pet i pol godina, s 25 je doktorirala, a ocjene tijekom studija su je rangirale među pet posto najboljih na godini. Ne ostavlja ništa za sutra, barem tako djeluje, a život iskoristava gotovo do detalja. Bavi

se surfanjem. To joj je velika strast pa joj nije teško, ako je obećavajuća prognoza, rano ustati, sjesti u auto i odjuriti na more kako bi iskoristila dobar vjetar i valove. "Ponekad to bude uzalud, ali nije važno. Užitak je nenadmašan bez obzira na umor i napor koji prethodi", kaže. Zbog surfanja provodi godišnje odmore na egzotičnim mjestima, no to nikada nisu odmori koji podrazumijevaju ljenčarenje na plaži i "roštiljanje" na suncu. Prije dvije godine je zbog surfanja bila u Omanu, a u planu joj je otici na Gran Canaria. Surfanju je prethodilo slobodno penjanje.

Fascinantno s dr. Skorin-Kapov jest to da uspijeva stići i kvalitetno se baviti, osim predavanjima na fakultetu, brojnim projektima. "Bilo mi je bitno raditi, kvalitetno se baviti onim što želim, istraživati", opisuje svoju karijeru koju je koncipirala objavljujući znanstvene tekstove o projektima u kojima je sudjelovala ili ih samostalno vodila i tako se predstavila znanstvenoj publici, a onda je kao prirodan nastavak došla i suradnja na drugoj razini. Do danas je objavila 10 znanstvenih radova u časopisima kategorije A, dvadesetak na međunarodnim skupovima, a sve ju je to dovelo do suradnje s nekoliko europskih sveučilišta.

Nina Skorin-Kapov brine i o studentima kojima predaje. Nakon što je sama bila u Parizu, pokrenula je bilateralne ugovore za Erasmus razmjene između FER-a i institucija ENST u Parizu, sveučilišta UPCT u Cartageni te Technology (KTH) u Stockholmu. "To je odlično iskustvo za mlade ljude", kaže. Njena asistentica sada je u Parizu, a uskoro dolaze i prvi studenti na FER. I tako se stvara mreža.

Novac za znanje

Protekle tri i pol godine kao važan akter Nacionalnog inovacijskog sustava djeluje i Fond "Jedinstvo uz pomoć znanja" čiji je osnivač Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, a kojem su sredstva za rad osigurana kroz zajam Svjetske banke.

Dosad je u 91 projekt uloženo 56 milijuna kuna, od čega je Ministarstvo osiguralo 37 milijuna kuna, privatni sektor 4,8 milijuna kuna, međunarodne znanstveno-istraživačke institucije 7,9 milijuna kuna te hrvatske javno znanstveno-istraživačke institucije 5,7 milijuna kuna", kaže nam voditeljica Fonda Alessia Pozzi.

Veliki dio programa Fonda bio je posvećen mlađim znanstvenicima. Na projektima sudjeluje 128 doktorskih studenta i 84 mlada znanstvenika na poslijedoktorskoj razini.